

PROF: JOSEP ADELANTADO GIMENO
Llic. en Ciències Econòmiques,
Especialitat en Economia
Política i Sociologia.
UB., 1983.

DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS:

1. *Las Sociedades Anónimas Laborales en el marco del Desarrollo Económico y Social Español.* SALABERT, ADELANTADO. Madrid, Ministerio de trabajo y Seguridad Social, 1987.
2. *El enfoque reproductivo como alternativa metodológica para el estudio de los fenómenos sociales en el mundo rural.* Barcelona, 1987. Inèdit.
3. *Igualtat d'oportunitats i fracàs escolar.* ADELANTADO, RECASENS a Sociologia de l'educació, Barcelona, EUMO, 1989.

PROF: EMPAR GIL I MOLPELERES
Llic. en Ciències Polítiques i Sociologia
Secció Sociologia.
Universidad Complutense de Madrid, 1984.

DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS:

1. *El món empresarial a Barcelona. Informe sobre els primers resultats de l'enquesta.* P.D.E.S./Ajuntament de Barcelona, Barcelona, febrer de 1987. (coautora).
2. *Qui crea empreses a Barcelona?* a Escuela de Mandos Intermedios, Fundació EMI no.5, Barcelona, desembre de 1987.
3. *Las nuevas empresas en Barcelona a Economía Social i de l'empresa.* Univ. de Barcelona/UPC./Departamento de Trabajo y Seguridad Social del Gobierno Vasco/Escuela d'Administració d'Empresa (EAE), no.7. Barcelona, gener de 1988.
4. *on són els nens? Informe sobre l'estudi de la infància a Barcelona.* Barcelona, Promocions, desembre de 1988.

TEMARI

PART I.- INTRODUCCIO TEORICA

1. El concepte d'estructura social.
  - 1.1 Relació individu-societat: es pot parlar d'estructura social?
  - 1.2 Problemes que planteja l'estudi de l'estructura social.
  - 1.3 Estructura i canvi social.
2. Concepcions de l'estructura social.
  - 2.1 La concepció funcionalista
  - 2.2 La concepció estructuralista.
  - 2.3 La concepció marxista.
3. L'estructura social en les societats industrials avançades.
  - 3.1 Diverses concepcions de societats avançades.
  - 3.2 R. Dahrendorf: Els grups d'interès i els quasi-grups.
  - 3.3 A. Touraine: Acció social i moviment social.
  - 3.4 D. Bell: La tecnocràcia i l'organització social.
  - 3.5 J. Habermas: La teoria de l'acció comunicativa.

4. Estructura social i poder.
  - 4.1 Fi de la propietat com a font de poder?
  - 4.2 Les burocràcies.
  - 4.3 Les èlits de poder.
  - 4.4 Coneixement i poder.

PART II.- FORMACIÓ HISTÒRICA DE L'ESTRUCTURA SOCIAL D'ESPANYA

5. Evolució demogràfica i moviments migratoris.
  - 5.1 Els processos demogràfics bàsics.
  - 5.2 Estructura i característiques de la població.
  - 5.3 Moviments migratoris.
6. L'evolució de la pagesia.
  - 6.1 Les societats camperoles peninsulars.
  - 6.2 La pagesia com a força política.
  - 6.3 El procés de descamperolització.
7. El procés d'urbanització
  - 7.1 Les etapes del creixement urbà.
  - 7.2 Factors del creixement urbà.
  - 7.3 La producció de l'espai urbà.
  - 7.4 El cas de Barcelona.
8. La industrialització i el desenvolupament socio-econòmic d'Espanya.
  - 8.1 Les èlits de l'industrialització espanyola. La industrialització perifèrica.
  - 8.2 Antecedents i configuració de l'Estat franquista.
  - 8.3 La racionalitat tecnocràtica i el catolicisme espanyol.
  - 8.4 Enfrentaments burgesies perifèriques/burgesia centralista.
  - 8.5 Moviments socials i crisi del tardo-franquisme.
9. Transformacions en el mercat de treball.
  - 9.1 Aspectes poblacionals: piràmides d'edat i moviments migratoris.
  - 9.2 Procés de salarització i estructura ocupacional.
  - 9.3 Segmentació i jerarquització del mercat de treball i les seves conseqüències sobre les classes socials.
10. Reproducció social i cultural.
  - 10.1 Evolució de la família espanyola.
  - 10.2 El sistema educatiu i la configuració ideològica de les classes socials.
  - 10.3 L'evolució dels sistemes de creences: el comportament religiós. Les noves formes de religiositat.
  - 10.4 El paper dels mitjans de comunicació en la consolidació i transmissió ideològica.

PART III.- DESIGUALTATS I CLASSES SOCIALS A L'ACTUALITAT

11. Desigualtat social i estratificació.
  - 11.1 Les dimensions de les desigualtats de classe.
  - 11.2 Percepció de la desigualtat social.
  - 11.3 Desigualtat i ideologia política.
  - 11.4 Èlits i classe dominant.
12. Permanència i canvi de la pagesia.
  - 12.1 Del latifundisme al capitalisme avançat en el camp. El procés d'"absorció".
  - 12.2 La subordinació política i econòmica del petit pagès.

- 12.3 Associacions professionals i articulació d'interessos a l'agricultura espanyola.
13. Transformacions de les classes treballadores.
  - 13.1 Transformacions de la classe obrera tradicional: la deshomogeneïtzació.
  - 13.2 Desenvolupament d'altres sectors assalariats: empleats i tècnics.
  - 13.3 Els assalariats marginats: dones, joves, analfabets. Activitats submergides i atur.
  - 13.4 Classe i ideologia.
14. Petita burgesia i capes intermèdies.
  - 14.1 Introducció històrica.
  - 14.2 La posició en la divisió del treball i la influència de la ideologia dominant.
  - 14.3 Petits propietaris. Treballadors autònoms. Els professionals.
  - 14.4 Les posicions polítiques intermèdies.
  - 14.5 La repercussió de la crisi econòmica sobre aquestes capes.
15. La marginació social.
  - 15.1 La marginació social.
  - 15.2 Nova pobresa i marginació.
  - 15.3 Grups marginals específics.
  - 15.4 La gestió política de la marginació social.
16. Sorgiment de nous moviments socials.
  - 16.1 Vells i nous moviments socials.
  - 16.2 Els nacionalismes.
  - 16.3 Ecologisme, feminisme i pacifisme.
  - 16.4 El caràcter interclassista dels nous moviments socials.

PART IV.- ESTAT I SOCIETAT CIVIL

17. La transició democràtica.
  - 17.1 El desenvolupament dels partits polítics.
  - 17.2 La transició democràtica i la societat civil.
  - 17.3 La fórmula de l'Estat de les autonomies.
18. Organitzacions socials i polítiques.
  - 18.1 Organitzacions socials: sindicats, patronals.
  - 18.2 Organitzacions polítiques i estructura de classes.
  - 18.3 Altres organitzacions socials.
19. El model corporativista a Espanya.
  - 19.1 El model corporativista.
  - 19.2 Relacions Estat/grups d'interès.
  - 19.3 Corporativisme i crisi econòmica.
20. Crisi de l'Estat del Benestar i modificacions en l'estructura social.
  - 20.1 Origen, evolució i crisi de l'Estat del Benestar.
  - 20.2 El capitalisme avançat i l'Estat del Benestar.
  - 20.3 El corporativisme i l'Estat del Benestar: de la política social al contracte social?
  - 20.4 Evolució de les formes de socialització.

BIBLIOGRAFIA BASICA

- BELL, D.: *El advenimiento de la sociedad post-industrial*. Madrid, Alianza, 1976.
- LACALLE, D.: *Trabajadores intelectuales y estructura de clases*. Madrid, CIS, 1982.
- PAPERS no.8: *El régimen franquista*. Barcelona, 1978.
- SEVILLA-GUZMAN, E.: *La evolución del campesinado en Espanya*. Barcelona, Peninsula, 1979.
- TEZANOS, J.F.: *Estructura de clases y conflictos por el poder en España*. Madrid, Edicusa, 1978.

Al principi de cada part del programa, s'indicarà la bibliografia obligatòria.

AVALUACIÓ

- Dos exàmens parcials escrits (gener-maig) i un final.
- Exposició a classe d'un treball de tema relacionat amb el programa.